

Inschrijvingsformulier

Digitaal opsturen naar info@thuisindestad.be
U krijgt een ontvangstmelding

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier dingt u mee naar de *Thuis in de Stad*-prijs 2012, U kunt per stad één, twee of drie projecten indienen. Gebruik voor ieder ingediend stadsproject een nieuw formulier.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Verstuur dit formulier voor 10 september 2012 om 17.00 uur online naar info@thuisindestad.be

Waar vindt u meer informatie?

U vindt meer informatie op onze website thuisindestad.be.

Gegevens van de stad die het project indient

1 Vul hieronder de naam in van de stad die het project indient en het bankrekeningnummer

Stad Turnhout, rekeningnummer BE26 0910 0011 6429

Gegevens van de contactpersoon van het project

2 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon van het project.

voornaam en achternaam Dirk Vanhaute

functie Directeur Cultuur en Vrije tijd

straat en nummer Campus Blairon 200

postnummer en gemeente 2300 Turnhout

telefoon 014 44 33 35

faxnummer

e-mailadres dirk.vanhaute@turnhout.be

Gegevens van het project

3 Vul hieronder de gegevens in van het project.

naam Turnhout, Cultuurstad van Vlaanderen 2012

startdatum dag maand jaar

einddatum dag maand jaar

naam van de partners Vlaamse Gemeenschap, Provincie Antwerpen, tal van stedelijke en niet-stedelijke diensten, instellingen en organisaties

naam van de coördinator Jef Van Eyck, coördinator Turnhout 2012

budget Ca 2 000 000 euro

4 Geef hieronder een korte beschrijving van het project.

Het project moet al gerealiseerd zijn of moet zo ver gevorderd zijn dat het op zijn waarde en effectiviteit beoordeeld kan worden
Het mag op 10 september 2012 niet meer dan twee jaar geleden gerealiseerd zijn.

Turnhout, hoofdstad van de Kempen, gelegen aan de rand van het land maar in het hart van een ruime regio, schuift twee pijlers in elkaar om in 2012 een project te realiseren met een enorme impact op het lokale en regionale culturele leven en de identiteit van de stad.

In 2012 draagt Turnhout de titel 'Cultuurstad van Vlaanderen', toegekend door de Vlaamse regering. Deze titel (en bijhorend bescheiden subsidiebedrag) is de unieke kans om het gezichtsbedrog dat er heerst over Turnhout en de Kempen - een mislukte kolonie waar trein(en)sporen doodlopen en weinig dynamiek heerst - bij te stellen.

Eveneens in 2012 wordt gevierd dat de stad 800 jaar geleden haar stadsrechten kreeg. Het begin van een bijzondere geschiedenis waarbij tot diep in de 20ste eeuw twee clichébeelden bleven hangen over de Kempen: de 'stille Kempen' en de 'vuilnisbak-Kempen'.

En hoewel de titel verkregen werd in 2008 op basis van een subsidieaanvraag waarin deze vrij negatieve invalshoeken centraal stonden ('Feest in het getemde land'), is het ganse project gedraaid richting een positieve aanpak. Eigenheid, kracht en engagement werden samengebracht in het concept 'Randland-Hartland', dat inhoudelijk centraal staat tijdens het ganse jaar.

Ere wie ere toekomt: het idee van Cultuurstad van Vlaanderen komt van Turnhout. In 2007 sloegen de toonaangevende culturele instellingen van Turnhout de handen in elkaar. Het Platform Turnhout 2012 ging de boer op en creëerde een breed draagvlak, zowel in de lokale culturele sector als het middenveld en adviesraden. Ook het stadsbestuur sprong mee op de kar. De toenmalige cultuurminister was het idee genegen en schreef het Turnhoutse idee in in het Participatiedecreet. Oostende beet in 2010 de spits af.

Vanuit het Turnhoutse stadsbestuur werd een onafhankelijke vzw opgericht, met hierin een vertegenwoordiging van alle belangrijke maatschappelijke spelers in Turnhout. Zij kreeg de volle steun van de professionele en niet-professionele cultuursector. Cruciaal hierin was dat deze vzw niet los stond van de stad. Zij ging nauw samenwerken met alle stadsdiensten, nam zelf slechts enkele mensen in dienst en kreeg haar huisvesting in het stadhuis. Ze bouwde een fijnmazig netwerk uit van mensen, verenigingen en verenigden en stelde met een minimum aan middelen een indrukwekkend programma samen (ruim 300 activiteiten)

Centraal in de opbouw van dit feestjaar staan de projecteigenaars. Elke projecteigenaar heeft de volle verantwoordelijkheid voor een deel van de programmering. De vzw Turnhout 2012 speelt hierin de rol van netwerker, regisseur en algemene communicator. Projecteigenaars werden financieel ondersteund vanuit de vzw Turnhout 2012, maar hun budgetten werden gekoppeld aan voorwaarden, criteria en engagement. Hierdoor werd een inhoudelijke en zakelijke dynamiek gegenereerd die ongezien was. Een raming leert ons dat de 2012-projecten een omzet draaien die het driedubbele is dan die van de vzw: 2 miljoen euro eigen geld, 6 miljoen output.

De vzw heeft een 50-tal projecteigenaars in een netwerk van overleg en communicatie bijeen gebracht.

Omdat zowat iedereen zijn / haar beste beentje wil bijzetten zijn er zowel door particulieren, organisaties als overheden nog 10-tallen kleine en grote projecten gerealiseerd die zonder de positieve spiraal van het cultuurjaar niet zouden hebben plaatsgevonden. Dit varieert van de organisatie van Villa Vanthilt over het openstellen van een architectuurparel tot aan het binnenhalen van de wielertijdrit van de Ronde van België.

Creativiteit was in Turnhout reeds stevig aanwezig. De Warande op kop, 7 professionele kunstorganisaties, festivals, een bloeiend verenigingsleven, maar ook een sterke creatieve economie (met de drukkerijen voorop) of de innovatieve ondernemers (met de voorbije 10 jaar 4 laureaten als Onderneming of Manager van het jaar).

Het succes en de meerwaarde van het cultuurjaar ligt in het verbinden en onverwachte kansen geven. Nog nooit hebben zoveel mensen creatief samengewerkt, over de grenzen gekeken of hun grenzen verlegd. Zowel de niet-georganiseerde burger, de verenigingen, bedrijven en koplopers vonden elkaar in nieuwe verbanden.

Meer dan 500.000 euro sponsoring werd bijeengebracht, waarvan het meeste cash geld.

Meer dan 100 projecten heeft de cultuurstad begeleid.

Meer dan 100 projecten werden parallel georganiseerd.

Meer dan 150.000 mensen werden tot nu (1 september 2012) bereikt.

En hoewel grote cijfers belangrijk zijn in zo'n jaar, nooit werden de trappers verloren om met valse ambities projecten op te zetten. Lokaliteit, eigenheid, betrokkenheid, kwaliteit, aandacht voor elke kunstenaar en bezoeker zijn kernbegrippen.

Naast impact tijdens het jaar werd altijd de vraag gesteld of en welk effect er op langere termijn kon zijn. De stad Turnhout had enkele realisaties tijdens 2012 afzonderlijk kunnen indienen voor de Thuis in de Stad-prijs (zoals de grondige ombouw van de stedelijke musea, het Watertorenplein als nieuw stadpleintje omwille van het quasi permanente festival, het concept van een stimuleringsfonds, ...), maar gaat voor het ganse plaatje omdat hier zoveel ingrediënten in zitten die zullen voortwerken de komende jaren én die elkaar nodig hadden om verder en dieper te gaan dan ze initieel zelf soms hadden verwacht.

Er is momenteel al erg veel regionale en nationale aandacht geweest, zonder dat dit jaar (bewust) een grandeur heeft van een groots kunstenfestival of revolutionair experiment. Vanuit de eigen kracht en met inventieve projecten werd dit opgepikt in alle relevante media (van nieuwsjournals over gespecialiseerde bladen, toeristische programma's en vakjournalisten). Bezoekerscijfers liggen dan ook erg hoog, de horeca spreekt over een stijging van 25% van hun omzet, gidsenwandelingen geraken overboekt, websites worden gretig geconsulteerd.

Des te vreemder is het daarom dat het concept 'Cultuurstad van Vlaanderen' door de huidige Vlaamse regering niet verder wordt gewaardeerd. Daar gelden blijkbaar andere argumenten dan diegene die Turnhout momenteel op tafel legt.

Het cultuurjaar bewandelt programmatorisch drie sporen, waarbij elk spoor bijzondere effecten resorteert.

1. Bestaande grote culturele spelers (De Warande, Open Doek, Theater Stap, ...) werden inhoudelijk en projectmatig uitgedaagd om de eigen werking af te stemmen op het koepelverhaal. Dit loopt natuurlijk niet altijd van een leien dakje omwille van de geschiedenis en eigenheid van de instellingen. Toch werden verbanden gesmeed en kwam overleg op gang waarbij iedereen een eigen plek krijgt. De sterke cultuurspelers zullen na 2012 nooit meer werken als voorheen. In dit spoor passen ook de enkele grote projecten die Turnhout 2012 vzw zelf heeft gecreëerd zoals het grootse openingsfeest, een spiegeltentfestival in de wijde regio of een tentoonstelling rond de symboliek van textiel. Hiaten in het bestaande aanbod kwamen hierdoor aan het licht en werden ingevuld.
2. De verenigingen en loslopend wild werden uitgedaagd om met beperkte subsidies (stimuleringsbudgetten van max. 5.000 euro) of alternatieve locaties (de watertoren of een oud postgebouw) vernieuwende projecten te realiseren. Pop-up kunst, dichters in een natuurgebied op een moerboot, een familieproject met kermisfoto's, een zangwedstrijd begeleid door een harmonie, ... vielen op door originaliteit én grote bezoekersopkomsten. In dit spoor passen ook organisaties die normaal niet zouden uitpakken met bijzondere projecten in Turnhout, zoals Flanders DC met de Dag van de Creativiteit, Trage Wegen vzw met Sideways 2012, of het Strategisch Plan Kempen met debatten over cultuur en duurzaamheid.
3. De positieve dynamiek heeft ook geleid tot een soort off-festival. Allerlei zijsprongen, losse initiatieven of helemaal andere groepen gingen aan de slag met kernelementen zoals het beeld (het hert), de natuur of het centrale thema (Randland-Hartland). Voorbeelden zijn hier: wandelclubs die extra initiatief namen, de handbalclub die uitpakt met het 2012-logo, lokale radio en TV met speciale spots, een broodjeszaak met 2012-broodjes, een nieuw 2012-bier, de 2012-menu's in tal van horecazaken, nieuwe muziekprojecten in de stad, ...

Turnhout scoort in de Stadsmonitor 2011 het laagst als het gaat over 'Fierheid in de stad'. Zonder wetenschappelijke onderbouw is de algemene teneur ondertussen wel dat het cultuurjaar een ommekeer heeft ingezet. Een slagzin in het begin van het project was 'Wat doe jij in 2012?'. Deze attitude werd consequent aangehouden met een grote respons tot gevolg. Het responsabiliseren van de burger is een enorm belangrijk element in het vorm geven van uw stad.

5. Beschrijf de rol van de stad in de realisatie van het ingediende project?

Stad Turnhout heeft het project geïnitieerd, de aanvraag voor titel en subsidie ingediend en zal tot op het eindpunt hoofdregisseur blijven van het geheel. De opgerichte vzw is een operationeel vehikel én een tool om inspraak en draagvlak te vergroten. Het Dagelijks Bestuur van de vzw heeft het mandaat voor programmaring, hierin heeft het college van burgemeester en schepenen de meerderheid. De Raad van Bestuur is ruim samengesteld uit een politieke afvaardiging, een vertegenwoordiging uit het bedrijfsleven en het lokale middenveld.

De stad draagt 50% van de uitgaven van de vzw (lonen, productiekosten, communicatie, ...), waarbij ze bepaald heeft dat minstens 200.000 euro moet besteed worden aan visibiliteit. Een convenant tussen de stad en de vzw omschrijft de relatie, verantwoordelijkheden en verwachtingen.

Voor het stadsbestuur is de grootste verdienste van 2012 dat ze het projectmatig denken horizontaal heeft geïntegreerd. Door de schaal en diversiteit van het cultuurjaar werden dwars door de organisatie samenwerkingsverbanden en innovatieve projecten opgezet die een blijvend positief effect zullen hebben.

De belangrijkste inhoudelijk realisaties:

- total make-over van de stedelijke musea: hernieuwde inhoud, volledige ontmanteling erfgoedhuis (inclusief inventarisatie naar nieuwste normen, conservatie, bouw nieuw geacclimatiseerd depot), vooruitstrevend concept tijdelijke tentoonstelling, ...
- cultuurcoördinatie: succesvolle experimenten in kader van participatie en creatie (zie verder)
- Toerisme & Uit: uitzuiveren taakstelling Toerisme, opstarten 1 loket (inclusief ticketverkoop en shop, centraal infopunt 2012), herinrichting onthaal, nieuwe medewerkers, vernieuwde gidsenwerking, ...
- archeologische dienst, stedelijke musea en stadontwikkeling: publicatie van boekenreeks over nieuwe inzichten in de geschiedenis van de stad, de identiteit van de Kempenaar en stedelijke veranderingsprocessen
- bezoek prinselijk paar aan de historische tentoonstelling en de Klein Engelandhoeve

De belangrijkste ondersteunende realisaties:

- stadsbedrijven: hernieuwde aanpak om snel en kwaliteitsvol in te spelen op korte termijn noden (technische opbouw, netheid, leveren materialen)
- communicatie: uittekenen van een jaarplan, waarbij 2012 niet als apart luik wordt behandeld maar slim geïntegreerd wordt in de reguliere stedelijke communicatie
- financiële dienst en ICT: continu en accuraat mee uitwerken van nieuwe methodes (betalingen aan derden, cash-voorzieningen, verzekeringen, allerlei soorten contracten, nieuwe software voor ticketing of reservaties, elektronische kassa's, ...)

Een 100-tal medewerkers van de stad zijn rechtstreeks betrokken bij het project.

6 Kruis hieronder de hoofdaspecten aan waarop het project betrekking heeft.

- de huisvesting in de stad
- de stedelijke ruimte
- de mobiliteit in de stad
- het leefmilieu in de stad
- de plaatselijke economie
- de sociale cohesie in de stad
- de cultuurbeleving in de stad
- het democratisch besturen van de stad
- andere, namelijk:

7 Geef kort de karakteristieken weer, indien het project zich uitdrukkelijk richt tot een bepaalde buurt of doelgroep.

Het betreft hier een breed stadsproject, gespreid over het ganse grondgebied (en regelmatig daar buiten) en over diverse doelgroepen. Open projecten voor iedereen worden afgewisseld door specifieke projecten in buurten, voor senioren of kinderen, voor anderstaligen of natuurliefhebbers, ...

8 Wat zijn de beoogde effecten van het project?

Stimuleren van dynamiek en creativiteit
 Opzetten van nieuwe samenwerkingsverbanden
 Aanbieden van uitdagende platformen
 Brede lagen van de bevolking bereiken
 Doel- en kansengroepen positief discrimineren
 Verhogen van betrokkenheid en actieve participatie
 Feesten
 Het gesprek over lokaal cultuurbeleid een nieuwe dynamiek geven.
 Moment in ontwikkeling: bouwen aan 2013, 2014, ...

9 In welke mate zijn de beoogde effecten van het project gerealiseerd?

Stimuleren van dynamiek en creativiteit:
 - Geslaagd. Meer dan 100 projecten, 350 voorstellingen / toonmomenten, 25 tentoonstellingen, ...;

Opzetten van nieuwe samenwerkingsverbanden
 - Geslaagd. Bestaande netwerken werden uitgediept, nieuwe netwerken en samenwerkingsverbanden opgestart

Aanbieden van uitdagende platformen
 - Geslaagd. Burgers en verenigingen werden uitgedaagd om zelf aan de slag te gaan of mee in een project te stappen. Hierop werd massaal gereageerd. Daarnaast organiseerde Turnhout 2012 regelmatig Salons: informele gespreksavonden in beperkte kring rond een afgebakend thema waarin vrij van gedachte gewisseld en gediscuteerd kan worden. Op ambassadeursavonden kwamen bedrijfsleiders samen onder impuls en leiding van 'peter' Ajit Shety.

Brede lagen van de bevolking bereiken:
 - Verschillende stappen gezet. Door de verscheidenheid en de gelaagdheid van het Turnhout 2012 programma werden brede lagen van de bevolking bereikt en betrokken. Het blijft echter moeilijk om van verregaande participatie van heel de bevolking te spreken.

Doel- en kansengroepen positief discrimineren
 - Niet helemaal gerealiseerd. Er zijn specifieke trajecten en projecten met doel- en kansengroepen opgestart. De vrijetijdspas werd verder uitgebouwd, er werd aandacht besteed aan doelgroepgericht communicatie, een sociaal artistiek project is lopende, ... Hier is echter nog vooruitgang mogelijk. De contacten met de betrokken organisaties werden dankzij Turnhout 2012 echter aanzienlijk verbeterd.

Actieve participatie
 - Geslaagd. Turnhout 2012 werkt dankzij de betrokkenheid en het grote engagement van de projecteigenaars. Een actieve participatie is inherent aan deze manier van werken.

Feesten
 - Geslaagd.

Het gesprek over lokaal cultuurbeleid een nieuwe dynamiek geven.
 - Geslaagd. Het gesprek over het belang en de rol van het lokale cultuurbeleid, en wie de actoren binnen dit beleidsveld zijn is halverwege Turnhout 2012 zeker aan de orde.

Moment in ontwikkeling: bouwen aan 2013, 2014, ...
 - Geslaagd. Dit sluit nauw aan bij het dynamiseren van het gesprek over het lokale cultuurbeleid. Terwijl iedereen nog volop bezig is met de concretisering van tal van projecten en initiatieven krijgen de denkoefeningen over de toekomst en de gevolgen van Turnhout 2012 meer vorm.

10 Op welke manier werden diverse beleidsdomeinen in het project geïntegreerd?

De domeinen en strategische acties zijn geselecteerd uit het beleidsplan stad Turnhout 2008-2013, telkens wordt een relevant voorbeeld uit het cultuurjaar vernoemd om dit te staven.

1. Wonen: Thuis in Turnhout

Ruimtelijke ontwikkeling – Strategische stadsvernieuwingprojecten en duurzame ontwikkeling resulteren in kwalitatieve ruimte.

Voorbeeld: De opening van het cultuurjaar werd bewust samen gepland met de opening van de vernieuwde Grote Markt: geschiedenis, beden en verleden in één groot feest voor 10.000-den bezoekers.

Omgeving – Het openbaar domein en het verkeer in de woon-, werk- en leefomgeving ademt een nette, functionele en aantrekkelijke sfeer uit.

Voorbeeld: De stad is in 2012 op veel plaatsen een grote werf. Door veel projecten in het openbaar domein te organiseren werd aan een verbondenheid gewerkt met een stad in vernieuwing.

Buurt en Wijk – De gebiedsgerichte aanpak vergroot de betrokkenheid van de burger en verhoogt de efficiënte inzet van middelen.

Voorbeeld: Een aantal Turnhout 2012 projecten waren bewust kleinschalig en verspreid over de hele stad. Hierbij werd gestreefd naar een grote verantwoordelijkheid en engagement van de 'projecteigenaars' (zoals het (t)Huiskamerfestival en Open Doek wijkt af, met openluchtfilm in de wijken).

2. Beleven: Turnhout Troef

Aanbod – Het cultuur- en vrijetijdsaanbod is uitgebreid en verscheiden.

Voorbeeld: Het aanbod is nog nooit zo breed, gevarieerd, uitdagend en divers geweest. 10-tallen nieuwe initiatieven kregen hun plaats.

Uniek – Turnhout heeft een spraakmakend imago.

Voorbeeld: Het programma van het openingsfeest van Turnhout 2012 zindert nog steeds na in de regio (een vuurwerk 2.0. op een nieuwe compositie van Jef Neve, variëte met Stanny Crets en alle wereldberoemde Kempenaars, het Decap Beat Machine, Turnhout Taart, interventies in de stad, enz.)

Ontmoeten, ontplooiën en participeren – Inzetten op gemeenschapsvorming creëert kansen op ontmoeten.

Voorbeeld: Bij een groot aantal activiteiten waren gemeenschapsvorming en het stimuleren van ontmoeting belangrijke doelstellingen. Dit naast het bieden van kansen aan (amateur)kunstenaars. Bij 'Turnhout in Steen' gingen zes beeldbouwers een paar maanden aan de slag in het Turnhoutse stadspark. Een onderdeel van het project is het gesprek met de toevallige passanten. Een ander interessant voorbeeld is het Watertorenfestival dat loopt gedurende een paar maanden. Drie keer per week, telkens op woensdag, donderdag en vrijdagavond om 19 uur krijgt lokaal talent (muzikanten, performers, theatermakers,...) de kans om (gratis) op te treden op een unieke historische locatie op nieuw beringicht plein. De combinatie van vaste klanten, met toevallige passanten en gemobiliseerd publiek door de artiesten zorgen voor een unieke sfeer. Of hoe een relatief kleinschalige culturele activiteit een plek in de stad kan opwaarderen.

3. Ondernemen: Turnhout, trekker voor de regio

Innovatief – Vernieuwende initiatieven optimaliseren de kansen voor leren, werken en ondernemen.

Voorbeeld: Turnhout 2012 slaagde erin om als stadfestival nieuwe bruggen te leggen tussen de bestaande netwerken in de stad.

Netwerken en promoten – Het uitbouwen van netwerken en het promoten van de stad versterkt de positie in binnen- en buitenland.

Voorbeeld: Dankzij Turnhout 2012 werd Turnhout op Vlaams niveau veel sterker op de kaart gezet. Het concept van sponsoring is hierin zeer belangrijk (zie later). Turnhout 2012 heeft een laboratoriumfunctie werd door veel projecteigenaars aangegrepen als een moment voor experiment. Hierbij verliet met de gekende paden en ging men op zoek naar good practices en externe expertise.

4. Zorgzaam: Elke inwoner telt

Eenheid in verscheidenheid – Diversiteit is een basiswaarde voor de werking met en voor onze inwoners. Ontwikkelingssamenwerking draagt bij tot een positieve houding t.o.v. diversiteit.

Voorbeeld: Bij 'stadsgezichten' werd de diversiteit in de stad zichtbaar gemaakt. Verschillende Turnhoutenaars vertelden hun verhaal. Deze verhalen vormden, met foto's, doorheen de stad.

Voorbeeld: De tentoonstelling Het Geweven Woord focust op de symboliek van textiel in verschillende culturen, nabij en veraf. Linken met de lokale Turnhoutse gemeenschap, als met de bijvoorbeeld de Ghanese populatie in de stad werden actief gelegd.

Meegeteld en respectvol – Niemand is uitgesloten.

Voorbeeld: Het Turnhout 2012 programma blinkt uit in verscheidenheid. Zowel op het gebied van inhoud, van locatie als van aandacht voor doel- en kansengroepen. Drempels werden steeds zo laag mogelijk gehouden. Daarnaast werd er ook geëxperimenteerd met een sociaal artistiek project (LIVING) in samenwerking met een aantal kansensorganisaties waarbij men aan de hand van workshops het wel/onbehagen van iemand onderzoekt en een bepaalde omgeving (thuis en in de stad). Het project mondt uit in een kunstwerk.

5. Interne organisatie: Turnhout, transparant, efficiënt en dynamisch

Personeel – Binnen ons personeelsbeleid staan het functioneren van de medewerkers én de organisatie centraal.

Voorbeeld: De projectmatige werking van Turnhout 2012 zorgt voor een grote betrokkenheid bij tal van stadsdiensten: van organiserende (cultuurcoördinatie, toerisme en UiT, Tram 41,...) tot ondersteunende (stadsbedrijven, communicatie, ICT,...). Deze vernieuwende aanpak bevordert niet enkel de sfeer en werkhouding, maar geeft ook impulsen voor nieuwe werkvormen.

ICT – ICT is een geïntegreerd onderdeel van ons organisatiebeleid.

Voorbeeld: Er waren diverse investeringen in modernisering (elektronische kassa's, ticketverkoop, App voor toerisme, ...).

Facility management – Een efficiënt en professioneel beheer van de facilities (gebouwen, wagens, meubilair).

Voorbeeld: Een vlotte herinrichting van de stedelijke musea, de Watertoren en Toerisme & UiT.

Financiën – Het voeren van een gezond, rechtvaardig en modern financieel beleid.

Voorbeeld: Financiële transacties voor derden.

Bestuur – Er is een transparante samenwerking tussen de bestuursorganen van de stad waar ruimte is voor een open debat.

Voorbeeld: Van concept tot uitvoering van dit cultuurjaar wordt overleg, draagvlak en transparantie bewaakt en bijgestuurd. Het Managementteam van de stad is de centrale trekker van het project en zorgt voor de inbedding in het hele stadsapparaat. Een aantal personen zijn aangesteld als verbindingsofficieren tussen vzw, stadsbestuur, stadsdiensten en externe professionele spelers.

6. Externe positionering: Turnhout, een merk

Voorbeeld: Algemeen kan gesteld worden dat Turnhout 2012, Turnhout als stad terug/ verder op de kaart heeft gezet bij de eigen bevolking, de ruime regio en gans Vlaanderen. De positieve uitstraling is vergroot.

11 In welke mate is het project innoverend en draagt het bij tot stedelijkheid?

Muren worden gesloopt, drempels verlaagd, horizonten verbreed.

Innoverend:

- Door de stedelijke organisatie is er een positieve wervelstorm gegaan. Het project 2012 snijdt transversaal door alle diensten heen en raakte tot bij iedereen die mee wilde en kon instappen. Hiermee werd de moderne managementtool van projectwerking geïntegreerd die ook voor de komende jaren zal zorgen voor een vernieuwde dynamiek. De nieuwe cultuur bij Stadsbedrijven, de loskoppeling van evenementen en toerisme, de inzet bij communicatie, de herbronning bij de stedelijke musea, nieuwe werkmethodes voor financieel beheer,... maken dat we als stad op korte tijd een zeer grote sprong voorwaarts hebben gezet. Dankzij 1 groot project.

- Cultuurcoördinatie heeft nieuwe samenwerkingsvormen met burgers, verenigingen en verenigden uitgetest die de eigen werking blijvend zullen beïnvloeden. Deze methodiek straalt af naar andere vrijetijdssdiensten zoals sport en jeugd. Het dominante en rigide patroon van subsidies en reglementen wordt verlaten ten voordele van een veel dynamischere relatie. Samenwerking, engagement en verantwoordelijkheid zijn kernbegrippen bij deze manier van werken.

- Ook binnen de stad (ruimer dan de stadsdiensten) stelden organisaties en verenigingen bestaande werkingen in vraag, ging men op zoek naar nieuwe werkvormen en kwamen nieuwe samenwerkingsverbanden tot stand.

Stedelijkheid:

- De inhoudelijke rode draad 'Randland-Hartland' (zie 4.) zorgt voor een verbinding tussen de vele spelers die omtrent de Antwerpse Kempen, en Turnhout als centrumstad, werkzaam zijn. De zoektocht naar wat ons bindt, welk verhaal we daar over kunnen schrijven en welke impulsen we hier ten gunste van stad en regio uit kunnen halen, wordt door het cultuurjaar in een versnelling gezet. Natuurorganisaties, erfgoedverenigingen, industrie, onderwijs, toerisme, lokale economie,... komen naar elkaar toe om stilaan hetzelfde verhaal te gaan vertellen. Een verhaal dat positief zal uitstralen en voor de toekomst vruchtbaar zal zijn.

- De afstand tussen burger en stedelijk apparaat wordt zo klein als mogelijk gemaakt. Het is een komen en gaan van mensen met ideeën en suggesties.

- Door de vele projecten en projecteigenaars werd een nieuwe pool van geëngageerde (vrijwillige) medewerkers aangeboord.

12 Beschrijf waarom en op welke wijze dit project inspirerend kan zijn voor andere projecten?

Er is geen vergelijkbare aanpak van een festival dat zich over zo'n lange termijn en inhoudelijke gevarieerdheid uitspreidt. Het begrip 'stadsfestival' heeft hiermee zijn meest rechtmatige invulling gekregen.

De combinatie van hoge kunst en straatcultuur, van lokaal, bovenlokaal tot internationaal belang werd consequent vastgehouden. Na een terughoudende voorbereidingsperiode werd de kaart om met 'de' burger in zee te gaan radicaal getrokken. Atypisch in vergelijking met andere (stads)festivals is dat Turnhout 2012 geen inhoudelijke programmator of intendant aan het hoofd heeft staan. Er werd bewust een coördinator aan boord gehaald, gepokt en gemazeld in het Vlaamse socio-culturele werkveld.

De opgezette methodiek (een kleine vzw die vooral inspirerend en mobiliserend werkt met een enorm netwerk en verantwoordelijkheidsgevoel tot gevolg) kan voorbeeldstrekking zijn. Vaak verzinken nieuwe initiatieven in een cocon, met een eigen logica en discours en bijhorende vraag voor veel geld om dit te realiseren. Een voorbeeld: in Turnhout heeft de vzw 1 halftijdse communicatiemedewerker in dienst, maar het netwerk met alle belangrijke communicatieprofessionals (van stad tot professionele culturele spelers) is evenwel zeer groot, met een veel grotere output en draagvlak tot gevolg.

13 Op welke wijze werd de bevolking betrokken bij de voorbereiding en de realisatie van het project?

Voorbereiding:

Turnhout 2012 draagt duurzaamheid en participatie hoog in het vaandel. Beide dure woorden staan mooi in beleidsnota's, jaarverslagen en subsidiedossiers. Maar de theorie wordt in dit geval met groot gemak omgezet in de praktijk. De duurzaamheid van het cultuurjaar was op voorhand al gegarandeerd. Om het cultuurjaar op poten te zetten en projecten te organiseren werden samenwerkingverbanden gesmeed die ook lang na 2012 nog zullen bestaan.

Vanaf het prille begin werd een ruim draagvlak gecreëerd in Turnhout en de regio. In de voorbereidingsfase werd bijzonder veel tijd en energie geïnvesteerd in het kenbaar maken van ambities en doelstellingen. Het Platform Turnhout 2012 ging intensief de boer op bij de politiek (in stad en regio), het (sociaal-culturele) middenveld en het bedrijfsleven. Kort na het verkrijgen van de titel werd een 'verkenner' op pad gestuurd met een driedelige opdracht: informeren, inventariseren en mobiliseren. Meer dan 100 verenigingen, organisaties en geïnteresseerden werden bezocht. De vzw werd daarenboven bewust samengesteld uit een politieke vertegenwoordiging, een vertegenwoordiging vanuit het bedrijfsleven én vanuit het brede middenveld.

Naarmate Turnhout 2012 dichterbij kwam en concreter werd, kwam er een stortvloed van suggesties en ideeën naar boven. De mensen die de ideeën aanbrachten werden steeds gestimuleerd om er zelf mee aan de slag te gaan. De vzw stelde met plezier het beschikbare netwerk en expertise (en in een aantal gevallen ook financiële middelen) ter beschikking. Burgers kregen daarnaast ook de mogelijkheid om mee in een project te stappen.

Realisatie (enkele voorbeelden):

Turnhout 2012 stimuleert en co-financiert creatievellingen van allerlei slag. Daarvoor werd het stimuleringsfonds opgericht. Een subsidiepot waaraan een aantal spelregels verbonden zijn die onder andere focussen op het publieke culturele karakter van het project, de creativiteit, vernieuwing en inhoudelijke samenwerking. Een dertigtal lokale initiatieven werden op deze manier ondersteund. Al deze initiatieven zijn volwaardige projecten binnen het hele festival met een eigen vaste plaats op de uitgebreide 2012 agenda. Zo ontstonden projecten als de Moerasmonologen, de activiteiten van het orgelcomite, de vitrine, de zoektocht van de harmonie naar de Turnhoutse X, de Romboïdes in het Begijnhof, Turnhout van steen en de Giganten,...

Een ander project dat drijft op de participatie van de deelnemers is het Watertorenfestival. Kempenaars met de nodige dosis creativiteit krijgen een podium in een unieke locatie, de watertoren, een zeer markant gebouw in de stad. Verspreid over het ganse cultuurjaar (half maart tot half november) vinden er elke woensdag, donderdag en vrijdag voorstellingen plaats. Telkens om 19 uur en volledig gratis. Meestal gaat het om intieme concerten, maar er stond ook comedy, dans, literatuur en theater op het programma. Mede dankzij de inhoudelijke invulling, de installatie van een stadspersicoop en de herinrichting van het plein voor de toren fungeren kunst en cultuur hier als een motor voor contacten en ontmoeting. Een stukje vergeten stad werd teruggegeven aan de bevolking.

Met het (t)Huiskamerfestival werden er 45 concerten van Kempense artiesten bij mensen thuis in hun huiskamer georganiseerd.

Tijdens het openingsweekend bakten meer dan 100 families een taart. Ze lieten deze gewillig fotograferen en jureren en schoven samen aan tafel op het Salon van Turnhout, de Grote Markt.

Mensen sloten zich aan bij een breigroep die de binnenstad met eigen breiwerk aankleedde.

Met het sociaal artistiek project LIVING gaan een aantal mensen die in de marge leven op zoek naar wat hen gelukkig maakt thuis en in de stad. Via een aantal workshops wordt naar een artistiek eindproduct toegewerkt.

Wijken kregen de kans om een Open Doek (open lucht)film te organiseren.

Kunstenaar Hans op de Beeck stelde een tentoonstelling samen van landschapportretten van amateurkunstenaars.

14 Wie waren de betrokken partners en wat was hun rol en aandeel in het project?

Geef aan of het om een horizontaal (publiek – publiek; publiek – privé) of verticaal (federale, regionale, lokale overheden) partnerschap gaat.

Turnhout 2012 is een typevoorbeeld van een gecombineerd partnerschap, zowel financieel als inhoudelijk. Zo is er een financiële inbreng vanuit verschillende overheidsniveaus waarbij de stad Turnhout gespreid over 5 jaar veruit de grootste steun verleende. Dat deze steun verder ging dan een louter financiële werd reeds eerder aangegeven. De steun van de stad werd aangevuld met budgetten vanuit de Vlaamse en provinciale overheid.

Tezelfdertijd werd er vanaf de start van Turnhout 2012 contacten gelegd met het Kempense bedrijfsleven en ondernemersveld. Een regelmatig overleg met een aantal CEO's uit de Kempen met een 'hert' voor cultuur onder leiding van Ajit Shety, ex-voorzitter van Janssen Pharmaceutica is er een interessant gevolg van.

De bewuste keuze om de voorzitter van de Strategische Projectenorganisatie Kempen te vragen zijn kennis en kunde ook voor Turnhout 2012 ten dienste te stellen is daar niet vreemd aan.

Inhoudelijk werd het 2012 programma vorm gegeven door eigen initiatieven, initiatieven van de professionele culturele spelers en van organisaties, verenigingen en verenigden met een verscheiden en divers aanbod als gevolg.

Het projecteigenaarschap werd reeds toegelicht.

Daarnaast merkten we dat het beeld (het hert) en thema (randland – hartland) van Turnhout 2012 veel mensen in stad en regio inspireerde:

- De horeca kwam op de proppen met een Turnhout 20,12 menu,
- de dameshandbalploeg die kampioen speelde werd gevierd met een groot spandoek met hert,
- schooluitstappen en sponsortochten kregen een Turnhout 2012-link,
- de watertoren werd een gevraagde locatie voor recepties/voorstellingen/samenkomsten/...
- ...

15 Hoe werd het project bekendgemaakt?

Communicatie tijdens dit cultuurjaar staat centraal bij de vzw én bij de stad. Op een gelaagde manier wordt een strategisch communicatieplan uitgevoerd. Omdat je niet permanent de aandacht kan vasthouden werden vier communicatiepieken uitgezet gedurende het jaar. Inhoudelijk werd steeds het thema 'randland – hartland' mee doorgenomen. We zijn er immers van overtuigd dat deze thematiek ook de volgende jaren verder op een interessante en kwaliteitsvolle manier verder uitgediept kan worden. Als beeld werd er gekozen voor een aantal gestileerde herten. Turnhout heeft immers iets met herten. Niet alleen staat op het wapenschild van Turnhout een hert. In het plaatselijke dialect worden de woorden 'hard' en 'hart' ook als hert uitgesproken.

- informeren: gans Vlaanderen moet het weten, niet door zelf advertenties te kopen (daar is geen geld voor) wel door de media te 'bespelen'. Radio 2, Knack en Cobra.be zijn sponsor, maar ook TV1 journaal, Canvas (met de uitzending van de documentaire Nand Peeters en de pil), Vlaanderen Vakantieland, VT4, Villa Vanthilt, Trend TV (Vijf), alle grote kranten en tijdschriften met uitgebreide artikels, enz. zorgen voor een grote uitstraling.

- sensibiliseren: er moet een positieve sfeer uitstralen, mensen moeten 'goesting' krijgen in Turnhout. Dit is moeilijker meetbaar, maar de toevloed aan vragen voor informatie, de 'fuzz' die er hangt, de nieuwsgierigheid die er is als er contacten zijn buiten Turnhout én de uiteindelijke toeloop van bezoekers tonen aan dat hier goede resultaten zijn geboekt.

- participeren: zowel actief (zie 13.) als passief loopt het cultuurjaar fantastisch. Eind augustus tellen we 150.000 bezoekers, 200 extra gidsbeurten in vergelijking met vorig jaar, 25% verhoging van horecaomzet in het centrum, ...

De praktische tools van de vzw en stad zijn

- de uitbouw van een volwaardig UiT-loket als het centraal infokantoor omtrent Turnhout 2012, inclusief ticketverkoop

- sterk inzetten van de eigen media (maandelijkse extra katern in de stadskrant, 15-tal uitzendingen in stadsTV op de regionale zender, banieren en bevestigingen van de stad, ...)

- nieuwe publicaties (gaande van een jaarfolder, over een halfjaarlijkse krant, maandelijkse boekjes, website, e-nieuwsbrieven tot flyer in de straat)

- samenwerkingen (met streekkranten, de nationale mediasponsors, lokale TV en radio, ...)

16 Vermeld hieronder eventuele andere elementen die uw kandidatuur kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld een onafhankelijke evaluatie van het project.

Een focus op het engagement en de inbreng van het bedrijfsleven is hier op zijn plaats. De vooropgestelde strategie heeft gewerkt. Onder impuls van 'peter' Ajit Shety (Janssen Pharmaceutica) werden eerst de 10 grootste bedrijven bijeen gebracht om over het project te debatteren. Dit commitment werd dan overgebracht tijdens enkele ruimere sponsoormeedingen. Elk bedrijf krijgt een aangepaste return, maar het doel is altijd gebleven dat een cultureel engagement voorop moet staan. De bijeengebrachte 500.000 euro is een mooi palmares in deze tijden van crisis.

Een student van de Fontys Economische Hogeschool uit Tilburg (Tilburg) van de afdeling Sport en Marketing Management deed een onderzoek naar de beoogde doelstellingen en behaalde resultaten omtrent de VZW Turnhout 2012. Het onderzoek focuste op de doelstellingen en de evolutie van de doelstellingen, de effecten van de huidige inspanningen op het gebied van participatie, economie en imago van de stad en de vraag naar wat de mogelijkheden zijn voor verduurzaming. Uiteraard dient er rekening mee gehouden te worden dat dit onderzoek in de eerste jaarhelft van 2012 plaatsvond en dat het geen exact wetenschappelijk sociologisch onderzoek was. De resultaten zijn evenwel interessant en geven wel een trend weer.

17 Omschrijf hieronder waarvoor u de geldprijs eventueel zult gebruiken.

De geldprijs zal besteed worden aan het verder verduurzamen van Turnhout 2012. Een eerste opstap wordt in deze 2014 waar er terug een gezamenlijk stadsproject op poten gezet kan worden met een gezonde, doch realistische ambitie. We willen terug verschillende partners (horizontaal en verticaal) betrekken en de thematiek van Turnhout 2012 verder uitdiepen. De periode zal echter gebalder zijn dan tijdens 2012. Verder in de toekomst wordt er uitgekeken naar een mogelijke samenwerking met 2018 Eindhoven Brabant, culturele hoofdstad van Europa. De dynamiek die uitgaat van de Brabantse steden in Zuid Nederland mogen we niet mislopen.